I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

23104 *Reial decret llei 32/2026, de 3 de novembre, d'ajudes a les víctimes de l'accident ferroviari d'Urda (Toledo) i pel qual es garanteix l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència.*

I

El 28 d'octubre de 2026 va tenir lloc un accident ferroviari en el punt quilomètric 118, a prop de la localitat d'Urda (Toledo) de la línia 14-010 Madrid-Puerta de Atocha Almudena Grandes-Sevilla-Santa Justa. Un tren AVE 2080 de Renfe Viajeros, SME, SA, amb 397 passatgers a bord, que cobria la línia d'alta velocitat Madrid-Sevilla va xocar a gran velocitat amb la part posterior del tren Iryo 6076, de l'operador ILSA, amb 147 passatgers i que cobria la mateixa línia. L'impacte va causar el descarrilament i l'esclafament de quatre cotxes de la composició de cua de l'Iryo, que van caure per un terraplè, i va provocar la mort de 69 persones i més de 100 ferits.

Aquest accident ferroviari ha causat una commoció social profunda i ha requerit la mobilització d'un dispositiu ampli de recursos humans i materials per a l'atenció de les víctimes, les persones afectades i els seus familiars. Des del primer moment es van activar tots els mecanismes d'emergència, de rescat i d'assistències disponibles. En situacions d'aquesta mena, que es caracteritzen per l'existència de víctimes mortals i de persones ferides, la immediatesa de la resposta en constitueix un element essencial, ja que pot ser determinant tant per a la supervivència de les persones afectades com per a la reducció de les seqüeles físiques i emocionals que deriven de l'accident.

En aquest sentit, és obligat reconèixer, igual que ja va passar en els accidents d'Adamuz i Gelida, la dedicació i la professionalitat dels serveis sanitaris i d'emergència, dels cossos de seguretat, dels efectius de bombers, de la Unitat Militar d'Emergències, de Protecció Civil i de totes les persones que van participar en les tasques d'auxili.

Aquest tipus de successos evidencien la importància de disposar de mecanismes de resposta ràpida, coordinada i integral, capaços d'atendre no només les necessitats immediates que deriven de l'emergència, sinó també les conseqüències personals, familiars i socials que es produeixen després d'un accident d'aquestes característiques. La dimensió singular dels accidents ferroviaris fa especialment necessari assegurar una atenció continuada i multidisciplinària a les víctimes i a l'entorn familiar, amb la garantia d'una cobertura adequada de les seves necessitats assistencials, psicològiques i socials.

El Govern va aprovar el Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, d'ajudes a les víctimes dels accidents ferroviaris d'Adamuz (Còrdova) i Gelida (Barcelona), amb la finalitat de proporcionar a les víctimes i a les seves famílies un suport material immediat que contribuís a mitigar l'impacte econòmic derivat de l'accident. L'experiència derivada de l'aplicació de les mesures que preveu el Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, ha posat de manifest la utilitat de tenir mecanismes específics de suport econòmic per a les víctimes d'accidents d'una gravetat especial i per als seus familiars. Aquestes ajudes permeten proporcionar una resposta àgil i immediata davant situacions de vulnerabilitat extraordinària, i contribueixen a pal·liar els perjudicis econòmics que deriven del sinistre i faciliten la cobertura de necessitats urgents que sorgeixen en els primers moments després de l'accident. En el cas dels accidents ferroviaris, caracteritzats sovint per l'existència de múltiples afectats i per l'impacte personal, social i econòmic important que generen, aquesta mena d'instruments són un complement essencial a l'assistència sanitària, psicològica i social, que reforça la protecció integral de les víctimes i dels seus entorns familiars en circumstàncies d'una dificultat especial.

II

Amb l'objectiu de garantir una atenció adequada a les víctimes d'accidents ferroviaris i als seus familiars, la normativa estatal ha configurat, durant els últims anys, un marc específic de protecció i d'assistència integral. En aquest sentit, la Llei 1/2014, de 28 de febrer, per a la protecció dels treballadors a temps parcial i altres mesures urgents en l'ordre econòmic i social, va incorporar a l'ordenament ferroviari el dret de les víctimes d'accidents produïts en l'àmbit del transport ferroviari de competència estatal i dels seus familiars a rebre una atenció integral que asseguri una resposta adequada a les seves necessitats.

Per tal de desplegar aquest manament legal, el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, d'assistència a les víctimes d'accidents ferroviaris i als seus familiars, va concretar les obligacions de les administracions públiques, de les empreses ferroviàries i d'altres entitats implicades, amb l'establiment de les mesures necessàries per garantir l'assistència a les víctimes i als seus familiars, tant en els moments immediatament posteriors a l'accident com mitjançant mecanismes de protecció econòmica.

La Llei 38/2015, de 29 de setembre, del sector ferroviari, que està vigent, manté aquest model d'assistència integral, sobre la base del qual les empreses ferroviàries han de disposar de plans específics d'atenció a les víctimes i als seus familiars. Els plans esmentats inclouen mesures d'informació, suport psicològic, assistència logística, atenció a consultes, allotjament i desplaçament de familiars, i també la gestió d'efectes personals i l'acompanyament durant tot el procés d'atenció.

Juntament amb això, l'ordenament garanteix una protecció econòmica immediata a través de les assegurances obligatòries i de responsabilitat civil corresponents que han de subscriure les empreses ferroviàries. Així mateix, el Reglament (UE) 2021/782 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2021, sobre els drets i les obligacions dels viatgers de ferrocarril, reforça aquestes garanties, atès que imposa l'obligació de tenir prou cobertura financera i de reconèixer el dret de les víctimes a percebre avançaments econòmics immediats que es destinen a atendre les necessitats més urgents derivades de l'accident, independentment de la determinació posterior de responsabilitats.

Aquest conjunt de mesures configura un sistema de protecció orientat a assegurar una resposta ràpida, coordinada i integral davant accidents ferroviaris d'una gravetat especial, i atendre tant les necessitats assistencials i psicològiques de les víctimes i dels familiars com les conseqüències econòmiques més immediates que deriven del sinistre.

III

Sense perjudici dels instruments esmentats que fixa l'ordenament jurídic, el Govern és conscient que les persones afectades per l'accident ferroviari que es va esdevenir a Urda no poden esperar el finiment dels procediments administratius i judicials que, de manera habitual, deriven d'aquest tipus de sinistres per rebre el suport econòmic necessari que els permeti afrontar les conseqüències immediates de l'accident i contribuir a la recuperació dels seus projectes de vida.

L'experiència recent derivada dels accidents ferroviaris que van tenir lloc el gener de 2026 i l'aprovació del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, van posar de manifest la importància d'articular mecanismes extraordinaris que permetin proporcionar una resposta ràpida, eficaç i pròxima a les víctimes i als seus familiars. En aquest sentit, la percepció ràpida d'ajudes no només constitueix un instrument de suport material, sinó també un element rellevant des de la perspectiva psicològica, emocional i social, ja que ofereix certesa i suport institucional en moments d'una vulnerabilitat especial.

Per això, aquest Reial decret llei estableix un règim extraordinari d'ajudes per a les persones afectades per l'accident ferroviari d'Urda, complementari a les indemnitzacions i les compensacions que els puguin correspondre de conformitat amb la normativa vigent. Aquestes ajudes tenen com a finalitat atendre immediatament les necessitats derivades del sinistre i facilitar la recuperació de les víctimes i les seves famílies, sense perjudici dels drets que tinguin enfront dels possibles responsables.

Així mateix, s'estableix una ajuda addicional amb caràcter d'avançament de les indemnitzacions per responsabilitat civil que puguin correspondre a les víctimes de l'accident. L'avançament té el mateix import que l'ajuda ordinària que preveu el Reial decret llei i ha de permetre proporcionar suport econòmic immediat als afectats. A canvi, l'Estat se subroga en els drets de crèdit dels beneficiaris fins a l'import anticipat, i aquests no han de tornar cap quantitat si la indemnització que es reconegui finalment és inferior a l'avançament que rebin. En relació amb aquesta ajuda addicional s'incorpora una mesura de coordinació entre els òrgans judicials competents i l'Administració per a la tramitació dels procediments de concessió de manera ràpida i eficaç.

A aquests efectes, de conformitat amb el que preveuen l'apartat 3 de l'article 150 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, i els articles 234 i 235 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, per mitjà de l'òrgan judicial s'ha de notificar a l'administració que tramita el procediment de concessió de l'ajuda la informació necessària per a la determinació correcta de l'ajuda i, si s'escau, la subrogació eventual en la titularitat dels drets de crèdit que deriven de les indemnitzacions o el pagament directe a les persones beneficiàries quan l'import que es reconegui excedeixi l'ajuda atorgada.

En conseqüència, i tenint en compte la gravetat de l'accident, l'impacte humà, social i territorial elevat de les conseqüències, i també la necessitat de proporcionar una resposta pública immediata a les persones afectades, concorren les circumstàncies de necessitat extraordinària i urgent que, de conformitat amb l'article 86 de la Constitució espanyola, justifiquen l'aprovació de les mesures que conté aquesta norma mitjançant un reial decret llei.

IV

D'altra banda, la situació derivada de l'accident exigeix adoptar, de manera complementària, i a més d'actuacions d'assistència, altres mesures que protegeixin els interessos econòmics de les persones consumidores i usuàries.

La reducció sobrevinguda de l'oferta ferroviària pot desplaçar de manera immediata una part significativa de la demanda cap a altres mitjans de transport i cap a serveis d'allotjament vinculats als desplaçaments afectats, i generar tensions extraordinàries en mercats la capacitat de resposta a curt termini dels quals és limitada.

En aquestes circumstàncies, els mecanismes de formació de preus poden donar lloc a increments que responguin a la concentració excepcional de la demanda i a l'absència d'alternatives, sense que tinguin relació amb un augment dels costos o amb una millora de les prestacions. Aquest risc és especialment rellevant quan les persones afectades han de contractar serveis de manera immediata i no poden ajornar els desplaçaments per raons familiars, laborals, sanitàries o assistencials.

La vulnerabilitat derivada de l'emergència no depèn exclusivament de les condicions econòmiques o personals prèvies de cada consumidor. També pot ser el resultat de la impossibilitat d'escollir entre prou alternatives i de la necessitat d'accedir amb urgència a determinats serveis. La resposta pública ha d'atendre aquesta vulnerabilitat circumstancial i ha d'evitar que les conseqüències de l'accident s'agreugin mitjançant barreres econòmiques d'accés a serveis necessaris.

L'article 51 de la Constitució espanyola encomana als poders públics la defensa de les persones consumidores i usuàries i la protecció dels seus interessos econòmics legítims. En compliment d'aquest manament, cal donar una resposta normativa immediata que garanteixi un accés equitatiu als béns i als serveis afectats per l'emergència, mitjançant mesures objectives, proporcionades i limitades a les circumstàncies que en justifiquen l'adopció.

A aquest efecte, s'introdueix un règim de limitació temporal dels preus màxims que cal aplicar durant la vigència d'una situació d'emergència que alteri significativament les condicions d'oferta i demanda d'un mercat concret, a fi de protegir l'equitat, la transparència i la confiança de la ciutadania en el mercat. La limitació esmentada consisteix en fixar com a preu màxim el preu aplicable en un període anterior de referència, amb subjecció a un criteri objectiu i verificable, i així evitar increments

susceptibles de perjudicar greument les persones consumidores i usuàries en un moment d'una fragilitat especial.

La limitació dels increments de preus s'ha de mantenir vigent durant tot el temps en què persisteixin les condicions de demanda anòmala vinculades directament a la situació d'emergència, en tant que és la dita alteració extraordinària del mercat –i no únicament el moment inicial de la situació d'emergència– que genera el risc d'increments desproporcionats i socialment injustificats dels preus. Aquest marc temporal s'ha d'expressar de manera objectiva i concreta, per garantir la seguretat jurídica de la limitació temporal, que reflecteixen la declaració d'emergència de protecció civil que n'activa directament la limitació o l'acord corresponent del Consell de Ministres.

L'experiència demostra que els efectes d'una emergència sobre la mobilitat, l'accés a béns i serveis essencials o la disponibilitat de determinades infraestructures es poden allargar en el temps més enllà de l'esdeveniment inicial, amb el manteniment d'una pressió sostinguda sobre la demanda i d'una restricció efectiva de la capacitat d'elecció de les persones consumidores i usuàries. Limitar la vigència de la mesura a un termini fix predeterminat, desvinculat de l'evolució real de les circumstàncies esmentades, en comprometria l'eficàcia i permetria la reaparició dels mateixos efectes distorsionadors que es pretenen evitar. Per això, la vinculació temporal de la limitació de preus a la durada efectiva de la situació de demanda anòmala, la qual ha de preveure expressament un acord del Consell de Ministres, es configura com una solució proporcionada, flexible i respectuosa amb el principi d'intervenció mínima i garanteix que la mesura es manté únicament mentre sigui estrictament necessària per a la protecció de l'interès general.

Per tal de garantir que aquestes mesures no comporten una limitació de la posada al mercat de nous béns o serveis per part dels operadors econòmics, que puguin mitigar l'alteració de l'oferta i la demanda derivada de la situació d'emergència o força major, l'augment de preu del producte i del servei al consumidor final, fora dels límits que fixa la norma, es pot portar a terme quan estigui justificada de manera objectiva per un augment dels costos, sense que això impliqui un augment de marges per a l'operador.

Finalment, la norma cerca garantir-ne l'aplicabilitat respecte del dret de la Unió Europea i en preveu l'aplicació al sector del transport després d'un aval exprés de la Comissió Europea.

V

El Reial decret llei s'estructura en dos capítols, nou articles, sis disposicions addicionals, tres disposicions transitòries i quatre disposicions finals.

El capítol I estableix les ajudes destinades a les víctimes de l'accident ferroviari d'Urda. Així, l'article 1 en delimita l'objecte i l'àmbit d'aplicació, mentre que l'article 2 identifica les persones beneficiàries de les ajudes que es preveuen, amb la inclusió tant de les que hagin resultat afectades directament per l'accident com de les que, per la seva relació amb les persones mortes, es trobin en les circumstàncies que recull la norma.

Per la seva banda, l'article 3 regula les diferents modalitats d'ajuda i en determina l'import, amb la diferenciació entre els supòsits de mort i de lesions.

L'article 4 atribueix les funcions de gestió d'aquestes ajudes, mentre que l'article 5 estableix el procediment per al reconeixement, la concessió i l'abonament.

L'article 6 en precisa el règim de compatibilitat amb altres ajudes o subvencions públiques, i també amb les indemnitzacions que puguin correspondre a les víctimes de conformitat amb la normativa aplicable.

L'article 7 disposa que les ajudes no són reintegrables, i determina així mateix el règim jurídic a què queden subjectes, en què destaca l'exempció tributària i la no-subjecció a la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

Finalment, l'article 8 concreta el finançament de les mesures que es preveuen.

El capítol II està dedicat a les mesures per garantir l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència.

L'article 9 modifica la lletra c) de l'article 20.1 del text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, amb l'objectiu d'unificar tot el contingut normatiu relatiu a limitacions de preu en situacions d'emergència en el nou article 20 *ter*.

Així mateix, s'introdueix un nou article 20 *ter* en el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, amb l'objectiu d'incorporar un límit màxim de preus en situacions d'emergència de caràcter extraordinari, i reforçar així la protecció dels interessos econòmics legítims de les persones consumidores i usuàries i prohibir expressament pràctiques que puguin revestir un caràcter abusiu en contextos d'emergència. Aquesta modificació s'alinea amb els principis i les tècniques normatives que s'observen en altres reials decrets llei que han incorporat mesures temporals de protecció social i econòmica, amb criteris clars i proporcionals destinats a preservar l'interès general sense alterar de manera permanent els mecanismes ordinaris de formació de preus.

A l'efecte de determinar el preu màxim aplicable durant la vigència d'una situació d'emergència, la norma estableix com una referència el preu màxim aplicat efectivament durant els trenta dies naturals immediatament anteriors a la data d'inici de la situació esmentada. Aquest període de referència és adequat i proporcionat, en la mesura en què permet reflectir de manera fidel el preu ordinari del bé o del servei en condicions normals de mercat, i evita tant la presa en consideració de valors puntuals o anòmals com possibles pràctiques d'elevació artificial de preus en moments immediatament previs a la situació d'emergència, en cas que es pugui preveure.

Així mateix, l'ús d'un període de trenta dies s'alinea amb el criteri objectiu i consolidat que recull l'article 20 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, d'ordenació del comerç detallista, relatiu a la determinació del preu anterior en supòsits de reducció de preus, i així es reforça la coherència de l'ordenament jurídic i la seguretat jurídica tant per a les persones consumidores i usuàries com per als operadors econòmics. De la mateixa manera, es preveu que, per a serveis amb índexs alts d'estacionalitat, es facin servir com a referència els preus aplicats en el mateix període de l'any anterior, actualitzats d'acord amb l'índex de preus de consum.

La disposició addicional primera crea una ajuda addicional amb caràcter d'avançament de les indemnitzacions per responsabilitat civil que puguin correspondre a les víctimes de l'accident.

La disposició addicional segona preveu la creació d'oficines d'atenció integral a les víctimes, destinades a facilitar a les persones afectades la informació, la sol·licitud i la tramitació de les ajudes que recull aquesta norma. Amb aquesta mesura es pretén oferir a les persones afectades una via d'atenció propera i accessible que contribueixi a agilitzar les actuacions administratives necessàries i a donar una resposta coordinada per part de l'Administració General de l'Estat.

La creació d'aquestes oficines respon, així mateix, a la necessitat que la resposta administrativa després de l'accident es doni com més aviat millor, i, d'aquesta manera, evitar que les dificultats inherents a la tramitació administrativa siguin una càrrega addicional per a les víctimes i els seus familiars en unes circumstàncies d'una vulnerabilitat especial.

La disposició addicional tercera estableix un règim especial de protecció a les persones treballadores a conseqüència dels problemes de mobilitat derivats de l'accident ferroviari que descriu aquest Reial decret llei. En efecte, encara que l'ordenament jurídic laboral ja estableix mecanismes de protecció de les persones treballadores que no puguin prestar els seus serveis amb normalitat per impediments que no els siguin imputables, es garanteix així la seguretat i la tranquil·litat al conjunt de persones treballadores afectades.

La disposició addicional quarta preveu que, en atenció precisament a la gravetat de l'accident, totes les prestacions que se n'hagin originat com a conseqüència directa, ja siguin d'incapacitat temporal, d'incapacitat permanent o de mort i supervivència, que reconeguin tant la Seguretat Social com el règim de classes passives de l'Estat, tenen la

consideració d'assimilades a un accident de treball, o una pensió extraordinària, amb la millora de l'import que implica això.

Per la seva banda, la disposició addicional cinquena concreta directament l'aplicació als serveis afectats per l'accident ferroviari del 28 d'octubre de 2026 de la nova redacció de l'article 20 *ter* del text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre.

La disposició addicional sisena es refereix a la subjecció a la normativa de transport de la Unió Europea, quan sigui procedent, de les mesures que recull el Reial decret llei. D'aquesta manera, cal l'autorització prèvia de la Comissió Europea de les limitacions de preus que puguin afectar el transport, amb vista a acreditar la compatibilitat de la mesura amb el Reglament (CE) núm. 1008/2008 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de setembre de 2008, sobre normes comunes per a l'explotació de serveis aeris a la Comunitat, i amb la resta de la normativa europea aplicable en els modes de transport restants, entre la qual hi ha el Reglament (CE) núm. 1370/2007 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2007, sobre els serveis públics de transport de viatgers per ferrocarril i carretera, que sotmet la imposició de tarifes màximes als operadors al règim d'obligacions de servei públic i a la seva compensació.

La disposició transitòria primera estableix el règim d'aplicació de la modificació del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, a les sol·licituds en tramitació.

La disposició transitòria segona estableix l'àmbit temporal d'aplicació de determinades mesures que recull la norma.

La disposició transitòria tercera respon a la necessitat d'equiparar el règim excepcional que, per al reconeixement de pensions del sistema de la Seguretat Social de les víctimes dels accidents d'Adamuz i Gelida del mes de gener passat, recull la disposició addicional primera del Reial decret llei 10/2026, de 28 d'abril, pel qual s'aproven mesures tributàries urgents i altres mesures de suport en resposta als danys causats a les víctimes de sinistres de la DANA i altres situacions d'emergència, al règim que regula ara la disposició addicional segona d'aquest Reial decret llei, amb la incorporació a l'àmbit subjectiu dels qui estiguin en una situació assimilada a l'alta.

Per acabar, la disposició final primera incorpora una mesura de coordinació entre els òrgans judicials competents i l'Administració per a la gestió de les ajudes en concepte d'avançament per responsabilitat civil que preveu el Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, per a les víctimes dels accidents ferroviaris d'Adamuz i Gelida. En aquests casos s'incorporen igualment la mesura de coordinació entre els òrgans judicials competents i l'Administració per obtenir la informació necessària a fi de garantir la determinació correcta de l'ajuda i, si s'escau, la subrogació eventual en la titularitat dels drets de crèdit que deriven de les indemnitzacions o el pagament directe a les persones beneficiàries quan l'import que es reconegui excedeixi l'ajuda atorgada.

Les disposicions finals segona, tercera i quarta regulen, respectivament, el títol competencial que n'empara l'aprovació, l'habilitació per al desplegament reglamentari i l'execució de la norma, i l'entrada en vigor, que ha de tenir lloc el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», en atenció a la necessitat extraordinària i urgent que en justifica l'adopció.

VI

Les mesures que incorpora aquest Reial decret llei responen, per l'objecte i la finalitat, a una situació que compleix els requisits de necessitat extraordinària i urgent que exigeix l'article 86 de la Constitució espanyola, una circumstància que justifica el fet de recórrer a aquest instrument normatiu.

De conformitat amb el precepte constitucional esmentat, el Govern pot aprovar disposicions legislatives provisionals mitjançant un reial decret llei quan concorrin raons de necessitat extraordinària i urgent, sempre que el contingut no incideixi sobre les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats que reconeix el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni sobre el dret electoral general.

En aquest sentit, el Tribunal Constitucional ha declarat que aquesta situació de necessitat extraordinària i urgent es pot deduir «d'una pluralitat d'elements», entre els quals hi ha «els que queden reflectits a l'exposició de motius de la norma» (STC 6/1983, de 4 de febrer). Per la seva banda, entre la situació de necessitat extraordinària i urgent que habilita l'ús del reial decret llei i les mesures que s'hi contenen hi ha d'haver una «relació directa o de congruència». La necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4, i 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3), i aquesta decisió es tradueix en una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC, de 30 de gener de 2019). Els motius d'oportunitat que s'acaben d'exposar demostren que en cap cas aquest Reial decret llei no constitueix un supòsit d'ús abusiu o arbitrari d'aquest instrument constitucional (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 100/2012, de 8 de maig, FJ 8; 237/2012, de 13 de desembre, FJ 4, i 39/2013, de 14 de febrer, FJ 5). Al contrari, totes les raons que s'exposen justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció d'aquesta norma (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 111/1983, de 2 de desembre, FJ 5, i 182/1997, de 28 d'octubre, FJ 3). Per això, el reial decret llei constitueix un instrument lícit constitucionalment, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com ha exigit reiteradament el Tribunal Constitucional (STC 6/1983, de 4 de febrer, FJ 5; 11/2002, de 17 de gener, FJ 4; 137/2003, de 3 de juliol, FJ 3, i 189/2005, de 7 juliol, FJ 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el que es requereix per la via normal o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, sobretot quan la determinació del dit procediment no depèn del Govern. Perquè es doni el pressupòsit de la necessitat extraordinària i urgent, la jurisprudència de l'alt tribunal exigeix, d'una banda, «la presentació explícita i raonada dels motius que el Govern ha tingut en compte per aprovar-la», és a dir, el que s'ha anat anomenant la situació d'urgència; i, de l'altra, «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi» (SSTC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 182/1997, de 28 d'octubre, FJ 3, i 137/2003, de 3 de juliol, FJ 4, i 61/2018, de 7 de juny, FJ 4).

La necessitat extraordinària i urgent de les mesures que conté aquest Reial decret llei té el fonament, d'una banda, en la gravetat de les conseqüències que han derivat de l'accident ferroviari a Urda (Toledo) i en l'obligació dels poders públics de donar una resposta immediata i eficaç a les víctimes, a les persones afectades i als seus familiars. La naturalesa dels danys que ocasiona un succés d'aquestes característiques exigeix l'adopció urgent de mecanismes de suport que permetin atendre, sense demora, les necessitats econòmiques, assistencials i socials que sorgeixin a conseqüència de l'accident.

L'aprovació immediata de les mesures previstes és imprescindible per garantir que les ajudes es puguin fer efectives en el moment en què són més necessàries, i contribuir a pal·liar les conseqüències personals i materials que pateixen les víctimes. L'eficàcia d'aquestes actuacions està vinculada estretament a la rapidesa de la implantació, atès que una resposta tardana en disminuiria notablement la capacitat per facilitar la recuperació i afavorir el restabliment d'unes condicions de vida adequades.

Així mateix, l'articulació ràpida dels instruments de suport que es preveuen constitueix un element essencial per reforçar la protecció de les persones afectades i preservar la cohesió social. L'experiència demostra que l'actuació diligent de les institucions en situacions d'una gravetat especial genera confiança en els poders públics i transmet un missatge de solidaritat i suport als qui han patit les conseqüències directes de l'accident.

En aquest context, una demora en l'aprovació i l'execució de les mesures previstes podria comprometre l'assoliment efectiu dels objectius que es persegueixen, i, així, agreujar la situació de vulnerabilitat de les persones afectades i dificultar la reparació dels perjudicis ocasionats. Per això, és imprescindible establir procediments àgils i terminis reduïts que permetin tramitar i resoldre les ajudes amb la màxima celeritat compatible amb les garanties jurídiques que s'exigeixen.

De la mateixa manera, l'adopció immediata d'aquestes mesures ha de permetre adequar la resposta pública a les necessitats excepcionals que ha generat l'accident d'Urda, assegurar un ús eficaç dels recursos públics i facilitar la coordinació entre les diferents administracions i entitats que hi intervenen. Tot plegat amb la finalitat de proporcionar una cobertura efectiva a les víctimes, contribuir a la reparació dels danys que han sofert i minimitzar l'impacte social derivat d'un esdeveniment d'una gravetat extraordinària.

A més, s'ha de tenir en compte que aquesta regulació es limita a establir un règim extraordinari d'ajudes que complementa les indemnitzacions que puguin correspondre segons la normativa vigent en matèria de drets dels viatgers ferroviaris, d'assistència a les víctimes d'accidents ferroviaris i de responsabilitat civil.

Pel que fa a les mesures destinades a garantir l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència, el pressupòsit habilitador deriva també de les conseqüències immediates de l'accident ferroviari en qüestió i de la interrupció d'una infraestructura essencial per a les comunicacions entre Madrid, Castella-la Manxa i Andalusia.

La reducció sobtada dels serveis disponibles obliga a reorganitzar desplaçaments i concentra la demanda en alternatives amb una oferta que no es pot ampliar amb la mateixa rapidesa. Aquesta situació limita la capacitat d'elecció de les persones consumidores i usuàries i genera un risc immediat d'increments extraordinaris de preus en serveis necessaris per atendre necessitats familiars, laborals, sanitàries o assistencials.

La necessitat d'intervenció es produeix des de l'inici de l'emergència, ja que la contractació de serveis alternatius no es pot ajornar en molts supòsits. La demora normativa prolongaria l'exposició de les persones afectades a aquestes condicions excepcionals i permetria acumular perjudicis econòmics.

En definitiva, la resposta a la situació requereix, en tot cas, una actuació en un termini inferior al necessari per a la tramitació parlamentària d'una llei, fins i tot pel procediment d'urgència, d'acord amb el criteri que expressen les sentències del Tribunal Constitucional 31/2011, de 17 de març, FJ 4; 137/2011, de 14 de setembre, FJ 6, i 100/2012, de 8 de maig, FJ 8.

A aquesta exigència temporal s'hi afegeix la dissolució del Congrés dels Diputats i del Senat, que es va acordar mitjançant el Reial decret 806/2026, de 5 d'octubre. Aquesta circumstància impedeix disposar de la resposta legislativa ordinària d'unes cambres en ple exercici del mandat i fa especialment inadequat ajornar la protecció fins a la constitució de les noves Corts Generals. La dissolució no constitueix per si mateixa el pressupòsit habilitador del Reial decret llei, que resideix en les conseqüències de l'emergència que s'ha descrit, però reforça la necessitat d'utilitzar l'instrument que es preveu constitucionalment per atendre-les sense demora. Emprar-lo preserva el control parlamentari, que correspon a la Diputació Permanent del Congrés dels Diputats en els termes dels articles 78.2 i 86 de la Constitució i de l'article 57 del seu Reglament.

Finalment, també s'ha de destacar que aquest Reial decret llei no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució espanyola, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

En aquest sentit, i en relació amb la prohibició d'afectació als drets, als deures i a les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució espanyola, la doctrina constitucional consolidada es resumeix en l'STC 139/2016, de 21 de juliol (FJ 6): «1r) (…) aquest Tribunal ha rebutjat una interpretació extensiva del límit esmentat que comportaria el buidatge de la figura del decret llei i el faria «inservible per regular amb més o menys incidència qualsevol aspecte concernent a les matèries que inclou el títol I de la Constitució; 2n) La clàusula restrictiva s'ha d'entendre de manera que no es redueixi al no-res la figura del decret llei, de manera que el que es prohibeix constitucionalment és que es reguli un règim general d'aquests drets, deures i llibertats o que vagi en contra del contingut o els elements essencials d'alguns d'aquests drets» (STC 111/1983, de 2 de desembre, FJ 8, la qual confirmen d'altres de posteriors); 3r) El Tribunal no s'ha de fixar únicament en la manera en què es manifesta el principi de reserva de llei en una matèria determinada, sinó que més aviat ha d'examinar si ha

existit “afectació” pel decret llei d’un dret, deure o llibertat que regula el títol I de la CE, la qual cosa exigeix tenir en compte la configuració constitucional del dret, el deure o la llibertat afectat en cada cas i fins i tot la seva ubicació sistemàtica en el text constitucional i la naturalesa i l’abast de la regulació concreta de què es tracti (…)».

En particular, el caràcter específic i molt delimitat de les mesures d’aquest Reial decret llei, que preveu, en el capítol II i en la disposició addicional cinquena una intervenció econòmica circumscrita a situacions extraordinàries, amb límits objectius i excepcions justificades, permet afirmar que no representa una configuració general del dret de propietat o de la llibertat d’empresa, ni tampoc, per tant, una afectació d’aquests, d’acord amb la jurisprudència constitucional.

Finalment, aquest Reial decret llei no afecta el règim de les comunitats autònomes ni altera la distribució constitucional de competències entre l’Estat i aquestes. L’objecte es limita a l’adopció de mesures extraordinàries i temporals de suport a les víctimes i a les persones afectades per l’accident ferroviari que va ocórrer a Urda, que s’articulen mitjançant ajudes estatals destinades a atendre necessitats immediates que deriven d’un esdeveniment excepcional. La norma no modifica l’abast de les competències autonòmiques ni en condiciona l’exercici, tampoc no incideix sobre l’organització institucional de les comunitats autònomes ni estableix mecanismes d’intervenció sobre matèries de la seva competència. Per contra, les mesures que preveu responen a la necessitat de garantir una resposta pública ràpida, homogènia i eficaç davant una situació d’una gravetat especial, en l’exercici de les competències pròpies de l’Estat i sense perjudici de les actuacions que, en l’àmbit de les seves competències respectives, puguin dur a terme les administracions autonòmiques. En conseqüència, el contingut d’aquest Reial decret llei no comporta cap innovació en el règim autonòmic ni produeix cap alteració material de les relacions competencials entre les diferents administracions públiques.

VII

Aquest Reial decret llei respecta els principis de bona regulació que preveu l’article 129 de la Llei 39/2015, d’1 d’octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En particular, respon als principis de necessitat i d’eficàcia, ja que dona resposta a una situació que requereix una actuació immediata dels poders públics per protegir l’interès general, i el reial decret llei és l’instrument normatiu més adequat per assegurar la consecució de les finalitats que es persegueixen en el termini requerit.

En aquest sentit, i tal com s’ha exposat en els paràgrafs anteriors, aquest Reial decret llei és l’instrument imprescindible per respondre immediatament a les necessitats derivades de l’accident ferroviari que va ocórrer a Urda, atesa la gravetat extraordinària dels danys personals i socials que va ocasionar. La norma respon a la necessitat d’articular amb urgència un conjunt de mesures de suport econòmic i d’assistència a les víctimes i les seves famílies, i, d’aquesta manera, evitar que les persones afectades hagin de suportar durant un període llarg les conseqüències econòmiques que deriven del sinistre. Així mateix, el Reial decret llei s’ajusta al principi d’eficàcia perquè estableix un marc jurídic que permet posar en marxa ràpidament les ajudes que preveu i garanteix la consecució dels objectius que persegueix, i, així, dona una resposta pública àgil, homogènia i adequada a la situació excepcional que ha generat l’accident.

Així mateix, la regulació que conté aquesta norma s’ajusta al principi de proporcionalitat, ja que es limita a les mesures estrictament necessàries per assolir els objectius que es proposen, sense incorporar-hi restriccions injustificades ni imposar càrregues addicionals a la ciutadania o als operadors econòmics.

La norma també garanteix el principi de seguretat jurídica, atès que s’integra de manera coherent en el marc normatiu vigent i manté la consistència necessària amb el conjunt de l’ordenament jurídic.

Pel que fa al principi de transparència, encara que la tramitació d’un reial decret llei no exigeix dur a terme els tràmits de consulta pública, audiència i informació pública, de conformitat amb el que preveu l’article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del

Govern, els objectius i l'abast de les mesures que s'adopten els identifiquen i els justifiquen clarament tant la part expositiva de la norma com la memòria corresponent.

Finalment, també s'atén el principi d'eficiència, ja que les mesures que conté aquest Reial decret llei s'han dissenyat de manera que permetin assolir els objectius que es persegueixen amb l'impacte més baix possible en termes de càrregues administratives i de gestió per a la ciutadania i els diferents agents afectats.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que estableixen les regles 1a, 7a, 13a, 14a, 17a, 18a i 21a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat, respectivament, les competències exclusives en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes; bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, hisenda general; legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes; el procediment administratiu comú, sense perjudici de les especialitats que deriven de l'organització pròpia de les comunitats autònomes, així com els ferrocarrils i els transports terrestres que circulin pel territori de més d'una comunitat autònoma.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta del ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts, del ministre d'Hisenda, del ministre de Transports i Mobilitat Sostenible, de la ministra de Treball i Economia Social, del ministre de Política Territorial i Memòria Democràtica, del ministre d'Economia, Comerç i Empresa, i de la ministra d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 3 de novembre de 2026,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Ajudes a les víctimes de l'accident ferroviari d'Urda (Toledo)

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. Aquest capítol té per objecte l'adopció de mesures urgents de resposta per a l'atenció a les víctimes davant els danys soferts per l'accident ferroviari d'Urda (Toledo), en el punt quilomètric 118 de la línia 14-010 Madrid-Puerta de Atocha Almudena Grandes-Sevilla-Santa Justa, de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, el dia 28 d'octubre de 2026.

2. Les ajudes que estableix aquest capítol complementen les indemnitzacions a què tenen dret les persones afectades de conformitat amb la normativa comunitària i nacional en matèria de drets dels viatgers de ferrocarril i sobre assistència a les víctimes d'accidents ferroviaris i els seus familiars.

3. Les ajudes que estableix aquest capítol es concedeixen, sense perjudici de la resta d'indemnitzacions que corresponguin a tots els passatgers dels trens sinistrats, tant en matèria d'assistència (menjar, allotjament i transport, entre d'altres), de pèrdua o danys de les bosses de mà, d'animals i equipatge, com en cas de mort i lesions, i que s'han de regir pel que estableix la normativa sectorial d'aplicació.

Article 2. *Beneficiaris.*

1. Són beneficiàries de les ajudes que regula aquest capítol les víctimes dels trens sinistrats en l'accident que recull l'article 1. De conformitat amb el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, d'assistència a les víctimes d'accidents ferroviaris i als seus familiars, té la consideració de víctima qualsevol persona que, com a resultat de trobar-se involuntàriament involucrada de manera directa en aquests accidents ferroviaris, hagi resultat ferida o morta.

D'aquesta manera, per percebre aquestes quantitats es requereix la circumstància de ser viatger, maquinista, personal en formació o personal de bord, en qualsevol de les categories, dels trens sinistrats.

En aquest sentit, les empreses ferroviàries involucrades en l'accident han de remetre a l'òrgan instructor la llista de persones que viatjaven a bord dels trens sinistrats en el termini de quinze dies des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Addicionalment, en cas de mort, l'òrgan instructor ha d'obtenir el certificat de defunció i, en cas de lesions corporals, l'informe de l'asseguradora encarregada de la gestió de l'assegurança obligatòria de viatgers en què es reconegui la categoria de les lesions corporals que estableix el barem d'indemnitzacions de l'annex del Reglament de l'assegurança obligatòria de viatgers.

2. En els casos de mort, poden ser beneficiaris d'aquestes ajudes, a títol de víctimes indirectes, les persones que compleixin les condicions que s'indiquen a continuació:

a) El cònjuge de la persona morta, no separada legalment, o la persona que hagi conviscut amb el mort de manera permanent, amb una relació d'afectivitat anàloga a la del cònjuge, qualsevol que sigui la seva orientació sexual, durant almenys els dos anys anteriors a la data de la mort, llevat que hagin tingut descendència en comú –en aquest cas n'hi ha prou amb acreditar la convivència en el període immediatament anterior a la mort–.

b) Els fills de la persona morta, independentment de l'edat i la filiació o de la seva condició de pòstums.

c) Els fills menors d'edat que no siguin de la persona morta, però que ho siguin de les persones que preveu el paràgraf a) i els fills majors d'edat de les persones que estableix el paràgraf a) sempre que es doni el requisit de dependència econòmica de la persona morta.

d) En defecte de les persones que esmenten els paràgrafs anteriors, són beneficiaris de l'ajuda els pares de la persona morta.

e) En defecte dels pares de la persona morta i de les persones que esmenten els paràgrafs anteriors, en són beneficiaris els ascendents de segon grau.

f) Quan no hi hagi beneficiaris dels que enumeren els paràgrafs anteriors, en són beneficiaris els germans de la persona morta.

3. Si hi ha diversos beneficiaris a títol de víctimes indirectes, la distribució de l'import a què ascendeixi l'ajuda s'ha d'efectuar de la manera següent:

a) En els casos a què al·ludeixen els paràgrafs a), b) i c) de l'apartat anterior, i quan concorrin com a víctimes indirectes les persones que recull el paràgraf a) amb les que recullen els paràgrafs b) i c), l'import s'ha de dividir en dues meitats. Una meitat correspon al cònjuge o a la persona que hagi conviscut amb el mort, en els termes del paràgraf a) i l'altra meitat, al fill o als fills que esmenten els paràgrafs b) i c), que s'ha de distribuir entre tots ells, si en són diversos, a parts iguals.

b) A falta de les persones que s'han assenyalat anteriorment, l'ajuda s'ha de distribuir aplicant l'ordre de prelació per obtenir la condició de beneficiari que estableixen els paràgrafs d), e) i f) de l'apartat anterior. En cas que es doni la condició de beneficiari en diverses persones, l'import que, si s'escau, li correspongui percebre al col·lectiu corresponent s'ha de distribuir a parts iguals entre totes elles.

Article 3. *Import de les ajudes.*

Els beneficiaris reben els imports següents en concepte d'ajuda pels danys soferts, i independentment de la determinació posterior de responsabilitats:

a) Per defunció: la quantitat de 72.121,46 euros per persona morta.

b) Per lesions corporals: en funció de les diferents categories de lesions corporals que estableix el barem d'indemnitzacions de l'annex del Reglament de l'assegurança

obligatòria de viatgers, segons les prestacions de l'assegurança obligatòria de viatgers que estableix el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, les quantitats següents:

Categoria 1: 84.141,7 euros.
Categoria 2: 60.101,22 euros.
Categoria 3: 54.091,08 euros.
Categoria 4: 48.080,96 euros.
Categoria 5: 42.070,84 euros.
Categoria 6: 36.060,72 euros.
Categoria 7: 30.050,6 euros.
Categoria 8: 24.040,48 euros.
Categoria 9: 18.030,36 euros.
Categoria 10: 12.020,24 euros.
Categoria 11: 9.015,18 euros.
Categoria 12: 7.212,14 euros.
Categoria 13: 5.409,10 euros.
Categoria 14: 2.404,04 euros.

Article 4. *Gestió de les ajudes.*

1. Les ajudes que preveu aquest capítol s'han de regular pel que estableix aquesta norma. Mitjançant una resolució de la persona titular de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible s'ha d'establir el procediment de sol·licitud i de gestió de les ajudes.
2. Les sol·licituds d'ajudes s'han de presentar en el termini de tres mesos, a comptar de la publicació de la resolució que preveu l'apartat anterior. No obstant això, per causes justificades, el termini esmentat es pot ampliar d'ofici o a petició dels interessats.
3. Si es detecten defectes o omissions que es poden esmenar, o si cal informació complementària, s'ha de requerir al sol·licitant, mitjançant una notificació electrònica o pel mitjà que hagi escollit per a les comunicacions, perquè, en un termini màxim de deu dies hàbils, esmeni les faltes o perquè adjunti els documents necessaris.

Article 5. *Procediment de concessió i pagament de les ajudes.*

1. Les ajudes es concedeixen a totes les persones que compleixin els requisits per ser-ne beneficiàries.
2. Les ajudes s'atorguen mitjançant una resolució del titular de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible. La resolució posa fi a la via administrativa.
3. L'ordenació i la instrucció del procediment l'efectua la Direcció General de Transport per Carretera i Ferrocarril.
4. El mitjà de publicació de tots els actes administratius del procediment, a l'efecte de la notificació, és la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Així mateix, s'ha de notificar als interessats pel mitjà que hagin escollit per a les comunicacions.
5. L'òrgan instructor, en vista de l'expedient, ha de formular la proposta de resolució provisional que conté la relació provisional de beneficiaris i l'import que ha de percebre cadascun. La resolució provisional s'ha de notificar als interessats pel mitjà que hagin escollit per a les comunicacions, i s'ha de concedir un tràmit d'audiència per un termini màxim de deu dies hàbils, a comptar de l'endemà de la notificació, per rebre-hi al·legacions.
6. Les al·legacions i la documentació presentades les examina l'òrgan instructor, que ha d'elevar una proposta de resolució definitiva a l'òrgan concedent. Aquesta proposta ha d'expressar la relació de beneficiaris per als quals es proposa la concessió de l'ajuda i l'import. La proposta ha d'anar acompanyada d'un informe de l'òrgan

instructor en què consti que de la informació que té se'n desprèn que els beneficiaris compleixen tots els requisits necessaris per accedir a les ajudes.

7. Un cop rep la proposta i l'informe de l'instructor, l'òrgan concedent ha de dictar la resolució definitiva de concessió de les ajudes, i, d'aquesta manera, resoldre el procediment. Pot dictar resolucions parcials de concessió de les ajudes en cas que comprovi que les sol·licituds que ja ha rebut compleixen els requisits previstos per a l'atorgament de l'ajuda sense necessitat que finalitzin els terminis que estableixen aquest article i l'article 4.

8. La resolució de concessió s'ha de notificar als interessats en el termini de deu dies hàbils a partir de la data en què es dicti. El termini màxim per notificar la resolució de concessió és de sis mesos, a comptar de l'endemà de la data final del termini de presentació de sol·licituds.

9. Després de la notificació de la concessió de l'ajuda, se'n fa el pagament.

10. La competència per aprovar les despeses i autoritzar els compromisos, els reconeixements d'obligacions i les propostes de pagament que siguin procedents, com també per expedir i per autoritzar els documents comptables que deriven d'aquestes operacions, correspon a la persona titular de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible.

11. El pagament de les ajudes s'ha de fer efectiu en un únic pagament al beneficiari després de la notificació de la resolució de la concessió.

12. Els beneficiaris d'aquestes ajudes queden exceptuats de la constitució de garanties per al cobrament.

Article 6. *Compatibilitat de les ajudes.*

1. Les ajudes que preveu aquest capítol són compatibles amb altres subvencions i ajudes que es concedeixen per a la mateixa finalitat.

2. Aquestes ajudes són compatibles amb les indemnitzacions que es percebin de les assegurances de responsabilitat civil o les consolidacions mercantils subscrites per les empreses ferroviàries, els administradors d'infraestructures o altres administracions, i de les assegurances subscrites per les víctimes.

3. Així mateix, aquestes ajudes són compatibles amb les indemnitzacions que preveuen el Reglament (UE) 2021/782 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2021, el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, el Reial decret 1575/1989, de 22 de desembre, i la resta de la normativa sectorial aplicable.

Article 7. *Règim jurídic de les ajudes.*

1. Les ajudes en concepte dels danys soferts que preveu aquest capítol tenen el caràcter de no reemborsables per part de les víctimes.

2. Aquestes ajudes estan exemptes de tributació en l'impost sobre la renda de les persones físiques.

3. A les ajudes que inclou aquest capítol no s'hi apliquen la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, ni cap altre requisit que estableixin altres lleis per a l'obtenció de subvencions. Com a excepció al que s'ha disposat anteriorment, en tot el que no preveu aquest capítol s'hi aplica de manera supletòria el títol IV.

En tot cas, les ajudes han de respectar els principis de publicitat, transparència, objectivitat, igualtat i no-discriminació, eficàcia en el compliment dels objectius fixats i eficiència en l'assignació i l'ús dels recursos que es destinen a aquesta finalitat.

4. Les ajudes que preveu aquest capítol no supleixen les responsabilitats i les obligacions de les empreses ferroviàries, dels administradors d'infraestructures ni de les administracions públiques que estableixen el Reglament (UE) 2021/782 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2021, el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, el Reial decret 1575/1989, de 22 de desembre, i la resta de la normativa sectorial aplicable.

Article 8. *Aspectes financers.*

Les ajudes complementàries a les indemnitzacions a què tenen dret les persones afectades, les quals estableix aquest capítol, s'han d'imputar al concepte pressupostari 17.20-451N-485 «Ajudes als beneficiaris que preveu l'article 2 del Reial decret llei 32/2026, de 3 de novembre, d'ajudes a les víctimes de l'accident ferroviari d'Urda (Toledo) i pel qual es garanteix l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència.».

A aquest efecte s'aprova la concessió d'un crèdit extraordinari en el concepte esmentat amb un import de 15.309.165,24 euros.

S'atorga a aquest crèdit la naturalesa d'ampliable i incorporable. Tant el crèdit extraordinari anterior, com les ampliacions i les incorporacions de crèdit que, si s'escau, es tramitin s'han de finançar d'acord amb el que disposa l'article 59 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

CAPÍTOL II

Mesures per garantir l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència

Article 9. *Modificació del Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries.*

El Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, queda modificat de la manera següent:

U. Es modifica la lletra c) de l'apartat 1 de l'article 20, que passa a tenir el contingut següent:

> «c) El preu final complet, inclosos els impostos, desglossant, si s'escau, l'import dels increments o descomptes que siguin aplicables a l'oferta i les despeses addicionals, incloses les despeses de gestió potencials, que repercuteixin en el consumidor o l'usuari.
>
> En la resta dels casos en què, a causa de la naturalesa del bé o servei, no es pugui fixar amb exactitud el preu a l'oferta comercial, s'ha d'informar sobre la base de càlcul que permeti al consumidor o a l'usuari comprovar-ne el preu. Igualment, quan les despeses addicionals que repercuteixin en el consumidor o l'usuari no es puguin calcular per endavant per raons objectives, s'ha d'informar del fet que hi ha aquestes despeses addicionals i, si se sap, l'import estimat.
>
> En els contractes que s'hagin subscrit a distància o fora de l'establiment comercial, el comerciant ha de facilitar, de manera clara i comprensible, informació sobre el preu quan aquest s'hagi personalitzat sobre la base d'una presa de decisions automatitzada.
>
> En tot cas, el preu final ofert ha de respectar la normativa reguladora de preus que sigui aplicable, si s'escau, amb la referència expressa a aquesta normativa i els paràmetres utilitzats per a la fixació del preu final d'acord amb aquesta.».

Dos. S'hi introdueix un nou article 20 *ter*, amb el contingut següent:

> «Article 20 *ter*. *Limitació de l'increment del preu final en contextos d'urgència, risc o necessitat de les persones consumidores.*
>
> 1. No es pot incrementar el preu final de venda dels béns i dels serveis que es determinin de conformitat amb aquest article en contextos d'urgència, risc o necessitat de les persones consumidores. A aquests efectes, s'entén per increment del preu final

qualsevol preu superior al del preu màxim al qual s'hagi ofert el bé o el servei, o els béns o els serveis de naturalesa anàloga, durant els trenta dies previs a la situació sobrevinguda que deriva en la urgència, el risc o la necessitat.

Excepcionalment, en cas que el preu màxim ofert sigui superior en un cinquanta per cent al preu mitjà ofert en els trenta dies previs a la situació sobrevinguda en relació amb el mateix bé o servei, o en relació amb béns i serveis de naturalesa anàloga, el preu de referència, d'acord amb el que preveu el paràgraf anterior, és el dit preu mitjà incrementat en un cinquanta per cent.

El que disposen els paràgrafs anteriors s'ha de dur a terme sense perjudici dels increments de preu que derivin d'un augment acreditable dels costos per a la posada al mercat del dit bé o servei, o que es pugui demostrar que són necessaris per a la posada al mercat de béns o serveis nous per part dels operadors econòmics, que puguin mitigar l'alteració de l'oferta i la demanda derivada de la situació d'emergència o de força major.

En els béns i els serveis els preus dels quals tinguin un caràcter estacional marcat, es pot prendre com a referència el preu del mateix període de l'any anterior, actualitzat d'acord amb l'índex de preus de consum.

En els serveis que tinguin tarifes o preus regulats, o que estiguin subjectes a contractes entre l'operador i l'Administració pública, ja que no els fixa lliurement l'operador, es considera que es compleix la condició de no increment del preu per part de l'operador.

2. El que preveu l'apartat anterior és aplicable després de la declaració de zona afectada greument per una emergència de protecció civil que regula la Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil. Addicionalment, el que preveu l'apartat anterior també és aplicable en contextos d'urgència, risc o necessitat de les persones consumidores derivats d'un accident, d'una emergència tècnica, de força major o d'altres circumstàncies sobrevingudes no imputables a les persones usuàries i que alterin la situació d'oferta i demanda de manera excepcional, que es determinin en cada cas mitjançant un acord del Consell de Ministres.

L'acord corresponent ha de precisar la data d'inici i de finiment de la mesura, els béns o serveis afectats i la referència aplicable per a la limitació dels preus dels béns o serveis que cobreix aquesta de conformitat amb les bases que estableix l'apartat 1. Així mateix, l'acord esmentat pot establir, per part dels comercialitzadors afectats per aquesta limitació, l'obligació de facilitar informació al consumidor o l'usuari, en l'oferta comercial, del preu mitjà i màxim al qual s'hagi ofert el bé o el servei, almenys, en els trenta dies previs a l'oferta. Aquesta obligació d'informació és aplicable durant la vigència de la mesura o, si s'escau, durant el període addicional que estableixi expressament l'acord corresponent.

3. L'incompliment de les obligacions que preveu aquest article dona dret al consumidor o l'usuari a la devolució automàtica de qualsevol quantitat cobrada en excés sobre el preu màxim aplicable, sense perjudici del règim sancionador que hi sigui aplicable.»

Disposició addicional primera. *Ajudes en concepte d'avançament d'indemnitzacions per responsabilitat civil.*

1. Les persones beneficiàries de les ajudes d'aquest Reial decret llei poden sol·licitar, en el marc del procediment que regula l'article 5, una ajuda addicional en concepte d'avançament de les indemnitzacions per responsabilitat civil que derivin dels accidents que descriu l'article 1 d'aquest Reial decret llei.

2. L'import de l'ajuda en concepte d'avançament és del valor corresponent a l'ajuda que estableix l'article 3 d'aquest Reial decret llei per al beneficiari corresponent.

3. En aquests casos, l'Estat s'ha de subrogar en la titularitat dels drets de crèdit derivats de les indemnitzacions que, si escau, es declarin a favor dels beneficiaris que preveu l'apartat 1, fins al límit de l'ajuda satisfeta de conformitat amb el que estableix

l'apartat 2 d'aquesta disposició. El dret de crèdit derivat de la subrogació té la consideració d'ingrés de dret públic, per la qual cosa per recaptar-lo s'ha d'aplicar el que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

4. En cas que la indemnització eventual que s'estableixi sigui inferior a l'ajuda atorgada en concepte d'avançament, les persones beneficiàries no han de tornar-ne la diferència. Si la indemnització que s'estableixi és superior a l'ajuda atorgada en concepte d'avançament, les persones beneficiàries han de rebre l'import de la indemnització que excedeixi respecte de l'ajuda atorgada.

5. Aquestes ajudes en concepte d'avançament de les indemnitzacions per responsabilitat civil corresponents són compatibles amb altres subvencions i ajudes concedides per a la mateixa finalitat, amb les indemnitzacions que preveuen el Reglament (UE) 2021/782 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2021, el Reial decret 627/2014, de 18 de juliol, el Reial decret 1575/1989, de 22 de desembre, i la resta de la normativa sectorial aplicable, i amb les indemnitzacions de les assegurances subscrites per les mateixes víctimes.

6. Les ajudes en concepte d'avançament que recull aquesta disposició addicional s'han d'imputar al concepte pressupostari 17.20-451N-881 «Avançaments de les indemnitzacions a què tenen dret els beneficiaris que preveu l'article 2 del Reial decret llei 32/2026, de 3 de novembre, d'ajudes a les víctimes de l'accident ferroviari d'Urda (Toledo) i pel qual es garanteix l'accessibilitat equitativa a béns i serveis en situacions d'emergència».

A aquest efecte s'aprova la concessió d'un crèdit extraordinari en el concepte esmentat amb un import de 15.309.165,24 euros.

S'atorga a aquest crèdit la naturalesa d'ampliable i incorporable. Tant el crèdit extraordinari anterior, com les ampliacions i les incorporacions de crèdit que, si s'escau, es tramitin s'han de finançar d'acord amb el que disposa l'article 59 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

7. A les ajudes que inclou aquesta disposició no s'hi apliquen la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, ni cap altre requisit que estableixin altres lleis per a l'obtenció de subvencions. A excepció del que s'ha establert anteriorment, en tot el que no preveu aquest Reial decret llei s'hi aplica de manera supletòria el títol IV i, per a la gestió dels reintegraments, el procediment que recull el capítol II del títol II de la Llei 38/2003, de 17 de novembre.

En tot cas, les ajudes han de respectar els principis de publicitat, transparència, objectivitat, igualtat i no-discriminació, eficàcia en el compliment dels objectius fixats i eficiència en l'assignació i l'ús dels recursos que es destinen a aquesta finalitat.

8. Als efectes de la tramitació, la instrucció i la resolució adequades del procediment de concessió d'aquestes ajudes, que es configuren com a avançaments de les indemnitzacions que derivin de la responsabilitat civil, l'òrgan judicial competent per a la instrucció, l'enjudiciament o l'execució del procés o dels processos penals que s'hagin incoat en ocasió de l'accident ha de notificar o facilitar a l'òrgan instructor del procediment administratiu per a la tramitació i la concessió de les ajudes, a sol·licitud d'aquest i prèviament a la resolució de la concessió, les resolucions judicials o tota la informació sobre l'estat de les actuacions processals que calguin, relacionades amb les indemnitzacions per responsabilitat civil que s'hagin anticipat, consignat o satisfet a les víctimes de l'accident, a fi de garantir la determinació correcta de l'ajuda i, si s'escau, la subrogació eventual en la titularitat dels drets de crèdit que derivin de les indemnitzacions o el pagament directe a les persones beneficiàries quan l'import reconegut excedeixi l'ajuda atorgada. No s'han de facilitar les actuacions processals o les resolucions que es declaren o que s'hagin declarat secretes o reservades de conformitat amb la llei.

L'òrgan instructor del procediment administratiu ha de resoldre les sol·licituds d'ajuda en concepte d'avançament dins del termini màxim previst, en vista de la informació que faciliti l'òrgan judicial competent de conformitat amb el paràgraf anterior. Si transcorre un mes des de la sol·licitud d'informació a l'òrgan judicial competent i la informació no s'ha rebut o si és insuficient per a la tramitació de l'ajuda, el termini màxim per resoldre queda

suspès fins que es rebi la informació necessària per a la tramitació. La suspensió no afecta la tramitació ni el pagament de les ajudes que preveu l'article 3.

Disposició addicional segona. *Creació d'oficines d'atenció integral.*

1. En les delegacions, les subdelegacions del Govern i les direccions insulars de les comunitats autònomes on resideixin persones afectades per l'accident ferroviari d'Urda (Toledo), s'hi han de crear oficines d'atenció integral per facilitar la presentació de les sol·licituds i la tramitació de les ajudes i les prestacions que recull aquest Reial decret llei.

2. Amb la finalitat que les oficines d'atenció integral puguin exercir les funcions que preveu l'apartat anterior i facilitar a les persones afectades la sol·licitud i la tramitació de les ajudes i les prestacions a què puguin tenir dret, les administracions públiques que disposin d'informació relativa a les víctimes han de facilitar a les delegacions, les subdelegacions del Govern i les direccions insulars, a requeriment d'aquestes, les dades personals estrictament necessàries per identificar-les i localitzar-les, inclòs el lloc de residència.

A aquests efectes, aquest Reial decret llei constitueix l'habilitació legal expressa per a la comunicació i el tractament de les dades personals esmentades, de conformitat amb el que disposa l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Disposició addicional tercera. *Protecció de les persones treballadores afectades.*

1. Les persones treballadores que no hagin pogut acudir presencialment al seu lloc de treball o iniciar la prestació laboral amb puntualitat a conseqüència de l'accident ferroviari a què es refereix l'article 1, o de les alteracions del servei, no poden ser sancionades per l'empresa ni poden patir cap perjudici en la seva relació laboral.

2. Les persones treballadores tenen dret que les companyies ferroviàries els facilitin els justificants acreditatius de les incidències que hagin provocat alteracions en la prestació del servei.

Disposició addicional quarta. *Consideració excepcional de situació assimilada a un accident de treball dels processos d'incapacitat temporal i les pensions d'incapacitat permanent, de mort i supervivència de les persones treballadores víctimes dels danys soferts per l'accident ferroviari d'Urda (Toledo), que va succeir el 28 d'octubre de 2026.*

1. Els processos d'incapacitat temporal que s'hagin iniciat abans del 30 de novembre de 2026, a conseqüència de l'accident ferroviari a què es refereix l'article 1 han de tenir la consideració, de manera excepcional, de situació assimilada a un accident de treball, exclusivament als efectes de la prestació econòmica d'incapacitat temporal del sistema de la Seguretat Social. A conseqüència d'aquesta assimilació, no s'exigeix cap període mínim de cotització de conformitat amb el que estableix l'article 172.b) del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

Per a aquesta consideració excepcional, aquests processos d'incapacitat temporal els ha de codificar el facultatiu mèdic del servei públic de salut amb el codi que determini el Ministeri de Sanitat en coordinació amb l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

Als processos d'incapacitat temporal derivats d'un accident de treball se'ls ha de reconèixer aquesta condició sense que hi sigui aplicable el que preveu l'article 156.4.a) del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

2. Les pensions d'incapacitat permanent, de mort i supervivència, així com la prestació econòmica per incapacitat permanent parcial, el fet causant de les quals sigui conseqüència de l'accident a què fa referència aquest precepte, han de tenir la consideració, de manera excepcional, de situació assimilada a un accident de treball a l'efecte exclusiu del càlcul de la quantitat econòmica, sempre que sigui més favorable.

A les prestacions econòmiques d'incapacitat permanent, de mort i supervivència derivades d'un accident de treball se'ls ha de reconèixer aquesta condició sense que hi sigui aplicable el que preveu l'article 156.4.a) del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

3. Igualment, les pensions de jubilació o de retir per incapacitat permanent, de viduïtat, d'orfandat o a favor dels pares que reconeix el règim de classes passives de l'Estat, sempre que el fet causant de la pensió de què es tracti sigui conseqüència de l'accident ferroviari que descriu aquest precepte, han de tenir la consideració, de manera excepcional, de prestació extraordinària als efectes exclusius del càlcul de la quantitat econòmica de conformitat amb el que disposa l'article 49 del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril, sempre que sigui més favorable.

4. Als efectes de la prestació econòmica d'incapacitat temporal, pot tenir dret a aquesta protecció excepcional la persona treballadora per compte propi o d'altri que estigui d'alta en qualsevol dels règims de la Seguretat Social en la data del fet causant. Als efectes de les prestacions d'incapacitat permanent o de mort i supervivència, poden tenir aquest dret les persones treballadores per compte propi o d'altri que, en la data del fet causant, estiguin d'alta o en una situació assimilada a l'alta en qualsevol dels règims de la Seguretat Social. El que preveu aquesta disposició s'ha d'aplicar sense necessitat que l'interessat ho sol·liciti i de manera retroactiva des de la data d'efectes del subsidi per incapacitat temporal o pensió, encara que en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'hagi extingit el dret o que s'hagi reconegut la pensió.

5. Per identificar les persones beneficiàries d'aquesta mesura, Renfe Viajeros, SME, SA, i Intermodalidad de Levante, SA (Iryo), han de facilitar a l'Institut Nacional de la Seguretat Social, a l'Institut Social de la Marina i a la Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social, en el termini de quinze dies des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la llista de passatgers dels trens i la llista de persones mortes.

6. La diferència entre la pensió que li hauria correspost a la persona beneficiària i la que li correspongui en aplicació del que estableix aquesta disposició, s'ha de finançar a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat mitjançant una transferència al pressupost de la Seguretat Social.

Disposició addicional cinquena. *Aplicació de la limitació de preus als serveis afectats per la interrupció de la línia ferroviària Madrid-Andalusia.*

El que preveu l'article 20 *ter* del text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, és aplicable als serveis afectats per l'accident ferroviari d'Urda (Toledo) que identifica l'article 1 d'aquest Reial decret llei, i també a les connexions ferroviàries que continuïn suspeses a conseqüència d'aquest.

Disposició addicional sisena. *Subjecció a la normativa de transport de la Unió Europea.*

Les mesures que recull aquest Reial decret llei que puguin afectar la llibertat de preus del transport aeri o d'altres modalitats de transport a les quals també sigui aplicable aquest principi o que incorporin mecanismes específics per a la fixació de preus en la normativa de la Unió Europea no són aplicables fins que no es disposi de l'autorització expressa per a això de la Comissió Europea.

Disposició transitòria primera. *Aplicació de la modificació del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, a les sol·licituds en tramitació.*

El que disposa l'apartat 8 de la disposició addicional primera del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, en la redacció de la disposició final primera d'aquest Reial decret llei, és aplicable a les sol·licituds d'ajuda en concepte d'avançament de les indemnitzacions per responsabilitat civil que deriven dels accidents ferroviaris d'Adamuz (Còrdova) i Gelida (Barcelona) que, a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, no s'hagin resolt.

Als efectes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 8 esmentat, el termini d'un mes computa des de la sol·licitud d'informació que l'òrgan instructor adreci a l'òrgan judicial competent després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Disposició transitòria segona. *Vigència de determinades mesures.*

El que estableix la disposició addicional cinquena és aplicable des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei fins al 10 de novembre de 2026. Aquest termini es pot ampliar, en cas que sigui necessari, mitjançant un acord del Consell de Ministres.

Disposició transitòria tercera. *Pensions reconegudes en aplicació de la disposició addicional primera del Reial decret llei 10/2026, de 28 d'abril, pel qual s'aproven mesures tributàries urgents i altres mesures de suport en resposta als danys causats a les víctimes de sinistres de la DANA i altres situacions d'emergència.*

A les pensions d'incapacitat permanent, de mort i supervivència, i també a la prestació econòmica per incapacitat permanent parcial, el fet causant de les quals sigui conseqüència dels accidents ferroviaris d'Adamuz (Còrdova), a la línia 14-010 Madrid-Puerta de Atocha Almudena Grandes-Sevilla-Santa Justa, de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, el dia 18 de gener de 2026, i de Gelida (Barcelona), a la línia 02-240 Sant Vicenç de Calders-l'Hospitalet de Llobregat, de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, el dia 20 de gener de 2026, hi poden tenir dret les persones treballadores per compte propi o d'altri que a la data del fet causant estaven d'alta o en una situació assimilada a l'alta en qualsevol dels règims de la Seguretat Social.

Disposició final primera. *Modificació del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, d'ajudes a les víctimes dels accidents ferroviaris d'Adamuz (Còrdova) i Gelida (Barcelona).*

S'afegeix un nou apartat 8 a la disposició addicional primera del Reial decret llei 1/2026, de 27 de gener, d'ajudes a les víctimes dels accidents ferroviaris d'Adamuz (Còrdova) i Gelida (Barcelona), amb la redacció següent:

> «8. Als efectes de la tramitació, la instrucció i la resolució adequades del procediment de concessió d'aquestes ajudes, que es configuren com a avançaments de les indemnitzacions que derivin de la responsabilitat civil, els òrgans judicials competents per a la instrucció, l'enjudiciament o l'execució dels processos penals que s'hagin incoat en ocasió d'aquests accidents ferroviaris han de notificar o facilitar a l'òrgan instructor del procediment administratiu per a la tramitació i la concessió de les ajudes, a sol·licitud d'aquest i prèviament a la resolució de la concessió, les resolucions judicials o tota la informació sobre l'estat de les actuacions processals que calguin, relacionades amb les indemnitzacions per responsabilitat civil que s'hagin anticipat, consignat o satisfet a les víctimes de l'accident, a fi de garantir la determinació correcta de l'ajuda i, si s'escau, la subrogació eventual en la titularitat dels drets de crèdit que derivin de les indemnitzacions o el pagament directe a les persones beneficiàries quan l'import reconegut excedeixi l'ajuda atorgada. No s'han de facilitar les actuacions processals o les resolucions que es declaren o que s'hagin declarat secretes o reservades de conformitat amb la llei.
>
> L'òrgan instructor del procediment administratiu ha de resoldre les sol·licituds d'ajuda en concepte d'avançament dins del termini màxim previst, en vista de la informació que facilitin els òrgans judicials competents de conformitat amb el paràgraf anterior. Si transcorre un mes des de la sol·licitud de la informació a l'òrgan judicial competent i la informació no s'ha rebut o si és insuficient per a la tramitació de l'ajuda, el termini màxim per resoldre queda suspès fins que es rebi la informació necessària per a la tramitació. La suspensió no afecta la tramitació ni el pagament de les ajudes que preveu l'article 3.»

Disposició final segona. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que estableixen les regles 1a, 7a, 13a, 14a, 17a, 18a i 21a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat, respectivament, les competències exclusives en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes; bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, hisenda general; legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes; el procediment administratiu comú, sense perjudici de les especialitats que deriven de l'organització pròpia de les comunitats autònomes, així com els ferrocarrils i els transports terrestres que circulin pel territori de més d'una comunitat autònoma.

Disposició final tercera. *Facultats de desplegament.*

S'habilita el Govern per dictar totes les disposicions que calguin per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

3 de novembre de 2026.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN